

referenda sunt. Ad h aut vt p sacru
 scripturay filua q̄s seculē incidēdo. a
 exponēdo i cadat. op? ē vt p̄us no
 uerit ip̄si? sacre scripture veritate p
 v̄ba explicita. videlz. vt attendat
 q̄n scripturā d̄scribit initiū. p̄gressū
 a cōsumationē duplicis corp̄is q̄i
 ex opposito se sp̄iciētū bonoz. s.
 q̄ hic se hūiliāt vt exaltētur sem̄
 p̄tinalit̄ i futuro. Et maloz q̄ h se
 exaltāt a cōnate d̄p̄mūt. Vñ ipsa
 agit de toto vniūso. q̄tū ad sūmū
 a inū. p̄mū. a vltimū. a q̄tū ad de
 cursū in mediū sub forma cuius
 dā crucis intelligibil̄. in q̄ describi
 hz. a q̄dāmō videri luie mēt̄is. tō
 machina vniūsi ad quā q̄dē intel
 ligendā optet nosse rez p̄ncipia
 s. deū ipsay rez creationē. lapsū.
 redēp̄oz p̄ sāguinē ibi xp̄i. t̄for
 mationē p̄ gr̄az. ciationē p̄ sacra
 a tādē retrābuōz p̄ penā gloriā
 sep̄tinā. qz h̄ doctrina tā in scriptis
 scōz q̄ doctoz. sic diffuse tradita
 est. vt accēdētib? ad scripturā sacra
 audiendā nō poss̄ p̄ lōga t̄p̄a videri
 nec audiri. p̄pt̄ qd̄ noui theolo
 gi fr̄eq̄nt̄ ipsā scripturā exhorēt
 tāq̄ quādā filuā opacā. Rogat?
 a socijs. vt de paup̄cula sc̄ie nr̄e
 aliq̄d breue i sūma dicere de veris
 tate theologie. eozūqz p̄c̄b? d̄uic
 tus assenti. breuilo q̄ū qd̄dā facē
 in q̄ sūmati nō oīa h̄ aliq̄ magis
 optuna tenēdū breuīt tāgentur
 addēs sil rōnē. cū h̄ aliquā ad in
 telligēdū h̄z q̄ occur̄ebat p̄ t̄p̄e
 Quia v̄o theologie? h̄mo est de
 deo. a de p̄mo p̄n°. v̄t pote. qz ip̄a

tāq̄ sc̄ia a doctrina altissima. oīa re
 soluit i deū tāq̄ i p̄n°. p̄mū a sūmū
 Iō in affliḡtione rōnū. i oīb? q̄ in
 h̄ tractatulo cōtinent. conat? sū ra
 tionē sumē a p̄rio p̄n°. vt sic ostē
 dere veritatē sacre scripturē eē a deo
 et de deo. a h̄m deū. vt merito ista
 sc̄ia appareat vna eē a ordinata a
 theologia nō īmerito nūcupata.
 Si q̄d igit̄ ip̄fectū vel obscurū. vel
 sup̄fluū vel min? rectū ibi fuerit.
 remia occupationi. a breuitati tē
 poris. a paup̄cule sc̄ie cōceda? Si
 quod v̄o rectū ibi fuerit. soli deo
 honora gl̄a referat. Vt aut̄ sequē
 tia clarit̄ eluceſcāt titulos sp̄ales
 capituloz p̄mittē curauit ad faci
 liorē mēoriā et lucidiorē cōtuitū
 dicēdoz q̄. vij. p̄titionib? et. lxxij.
 capitul̄ distinguūtur

Prima pars de trinitate dei
 habet capitula. ix.

- .i. De q̄b? est theologia i sūma
- .ii. Quid tenendū est de trinitate p̄sonay a v̄nitate essentie.
- .iii. De istis? fidei itelligētia sana
- .iiii. De istius fidei exp̄ssione ca
 tholica
- .v. De v̄nitate natuē diuine in
 multiformitate apparitionū.
- .vi. De v̄nitate d̄ine nature in
 multiplicitate appropriatoz
- .vij. De oīpotentia diuina
- .viii. De dei p̄destinacōne sapia
 et p̄scientia.
- .ix. De volūtate dei a p̄uidētia

Secunda ps de creatura mū
 di habet capitula. xij.

- j. De pductione mūdi totalis
- ij. De natura corporali q̄tum ad fieri.
- iiij. De natura corporali q̄tum ad esse
- iiij. De natura corporali q̄tum ad operari et influere
- v. De modo scribendi p̄dicta in sacra scriptura.
- vi. De pductione supnoꝝ sp̄rituum.
- vij. De apostasia demonū
- viii. De confirmatione bonoꝝ angeloꝝ.
- ix. De pductione hominis q̄tū ad sp̄ritū.
- x. De pductione hominis q̄tū ad corpus
- xi. De pductione eius q̄tum ad totū coniunctū.
- xii. De completionē et ordinatione totius mūdi consummati

Tertia pars d̄ corruptela p̄mi hominis capitula .xi.

- j. De origine mali in cōmuni.
- ij. De p̄moꝝ pentū tēptacōe.
- iiij. De eoz transgressione
- iiij. De eozundē punitione.
- v. De original̄ p̄cti corrupcōe
- vi. De original̄ p̄cti t̄nsfusione
- vij. De original̄ p̄cti curatione.
- viii. De origine p̄ctōꝝ actualiū
- ix. De origine et distinctione capitaliū
- x. De origine et qualitate peccatoꝝ venialiū
- xi. De origine peccatoꝝ finaliū que sūt in sp̄m̄sc̄m.

Quarta pars de incarnatione verbi in q̄ sunt .x. capitula.

- j. De rōe q̄ decuit v̄bū incarnari
- ij. De incarnatione q̄tum ad v̄nionē naturay
- iiij. De incarnacōe q̄tū ad modū
- iiij. De incarnatione q̄tum ad plenitudinē tempoꝝ.
- v. De plenitudine gratie x̄pi q̄tū ad carismata in effectu
- vi. De plenitudine sapie in itellcū
- vij. De p̄fectōe meriti i effectu.
- viii. De passione x̄pi q̄tum ad statū patientis
- ix. De passione x̄pi q̄tum ad modū patiendi.
- x. De passione q̄tuz ad exitū passionis.

Quinta pars de gratia sp̄ss̄c̄i habet .x. capitula

- j. De gratia inq̄tum est donū diuinitus datum.
- ii. De gratia inq̄tū educit liberum arbitriū extra peccatū.
- iiij. De gratia inq̄tum adiuuat ad bonū meritoꝝiū
- iiij. De ramificacōe gr̄e in habitus virtutū.
- v. De ramificatione ipsi? i habitus donoꝝ
- vi. De ramificatione ipsius in habitus beatitudinū.
- vij. De exercitio gr̄e respectu credendoꝝ. •viii.
- De exercitio gr̄e ī sp̄cū diligēdoꝝ
- ix. De exercitio gr̄e respectu agendoꝝ p̄ceptoꝝ et cōsilioꝝ.
- x. De exercitio gr̄e ī sp̄cū petēdoꝝ

Sexta pars de medicina sacra
metali cuius capitula sunt .xiiij

- i. De sacramentorum origine.
- ii. De sacramentorum variatione.
- iii. De sacramentorum numero et distinctione
- iiii. De sacramentorum institutione
- v. De sacramentorum dispensatione.
- vi. De sacramentorum iteratione
- vii. De integritate baptismi
- viii. De integritate confirmationis
- ix. De integritate eucharistie.
- x. De integritate penitentie
- xi. De integritate unctionis extreme.
- xii. De integritate ordinis.
- xiii. De integritate matrimonij

Septima pars de statu finalis
iudicij huius capitula .vij

- i. De iudicio in communi
- ii. De antecedentibus ad iudicium cuiusmodi est pena purgatoria.
- iii. De antecedentibus ad iudicium cuiusmodi sunt suffragia ecclesiastica
- iiii. De concomitantibus sicut est conflagratio ignium
- v. De concomitantibus sicut resurrectio corporum
- vi. De consequentibus scilicet de igne infernali.
- vii. De gloria paradisi.

Capitulum primum.

Incipit pars prima illarum septem

In principio intelligendum est
quod sacra doctrina scilicet theologia
que principaliter agit de

primo principio scilicet de deo trino et
vno. de septem agit in universo scilicet de
trinitate dei. de creatura mundi. de
corruptela peccati. de incarnatione
verbi. de gratia spiritus sancti. de medicina
sacramentali. de statu finalis iudicij.
Ratio autem huius veritatis ad in-
telligentiam predictorum hoc est. quod cum sacra
scriptura siue theologia sit scientia
deus sufficienter noticiam de primo principio
habet statum vite habet quod est necesse ad salutem
et de non tamen sit rex primum principio. et ex-
emplar et effectum in creatura. hoc etiam res
fectivum in redemptione. et perfectivum in res-
tributione. **I**tem non tamen agit de deo cre-
ato. hoc de creatura et creatura. Et quod
creatura rationalis que est quodammodo finis
omnium non stetit. hoc suo casu indiguit
reparari. **I**tem agit de corruptela peccati
et medicina. medico. et tamen de cura
tione perfecta que est in gloria. ipsius piec-
tis in pena. Et ideo ipsa sola est scientia per-
fecta. que incipit a primo quod est primum principio
et pervenit ad ultimum quod est primum eternum
Incipit a summo quod est deus altissimus
creator omnium. et pervenit ad infimum quod
est infernale supplicium. **I**psa etiam sola
est sapientia perfecta. que incipit a causa summa
ut est primum creaturarum. ubi terminatur
cognitio philosophica et transit per
causam et remedium peccatorum. et reducit in
causam et meritum primum et finis desis-
deriorum. Et in hac cognitione est sapor per-
fectus vita et salus animarum. Et ideo ad eam
addiscenda inflammati deus desiderium
omnium christianorum. Ex his patet quod hoc the-
ologia sit de tota terra variis. est tamen
scientia una cuius subiectum. Et a quo omnia
est deus. ut per quod omnia christus.

vt ad qđ oia opus reparatiuū. vt
circa qđ oia vniū caritatis vinci-
lum quo celestia ⁊ terrestria con-
nectūtur. vt de q̄ omnia. in libris
canonicis cōphensa. credibile vt
credibile. **U**t de q̄ oia in libris expo-
sitorū. credibile ⁊ intelligibile. qz
s̄m̄ **Aug.** in libro de vtilitate cre-
dendi. qz qđ credim⁹. debem⁹ au-
toritati qđ intelligim⁹ rationi

Quid tenendū de trinitate p̄-
sonarū et vnitatis essentie.

Capitulū scđm.

Primo igit̄ de trinitate dei
sūt tria cōsideranda. s̄. q̄lit̄
vnitas substātie ⁊ natūe
simul stet cū pluralitate p̄sonarū.
scđo q̄lit̄ cū pluralitate apparitiō
nū. terciō q̄lit̄ cū pluralitate appro-
priatorū. **D**e pluralitate p̄sonarū in
vnitate natūe h̄ dicitur cā fides eē
tenendū. qz ī vnitate natūe sūt tres
p̄sone. p̄. fili⁹. ⁊ sp̄s s̄c̄s. **Q**uaz
p̄ma a nullo ē. scđa ē a sola p̄ma
p̄ ḡnatiōe. terciā a p̄ma ⁊ scđa p̄
sp̄rationē siue p̄cessiōe. ita qz tri-
nitas p̄sonarū nō excludit ab esse
tia d̄ina sūmā vnitatē. sūmā sim-
plicitatē. imēnitatē. ⁊ et̄nitatē. in-
cōmutabilitatē. necessitatē. ⁊ etiā
p̄mitatē. q̄n̄ potius includit sūmā
secreditatē. caritatē. libeālitatē. e-
q̄litatē. germanitatē. cōformitatē ⁊
insepabilitatē. q̄ oia sana fides in-
telligit esse in b̄tā trinitate. **N**ō aut̄
hui⁹ veritatis h̄ est. qz fides cū sit
p̄ncipiū cult⁹ dei ⁊ fūdamētū eius
q̄ s̄m̄ pietatē est doctrine. dicitur
de deo eē sentiendū altissimē ⁊ pijsimē

Nō aut̄ sentiet̄ altissime si nō cre-
deret qz de⁹ poss̄ se cōicare sūme.
Non sentiet̄ pijsimē si credet̄ qz
poss̄a nollet. et ideo vt altissime ⁊
pijsimē sentiat dicit̄ deū se sūme
cōicacē et̄nalit̄ habēdo dilectū ⁊ cō-
dilectū. ac p̄ hoc deū v̄nū et̄ trinū
Huic at̄ fidei inq̄tū dicitur de deo
pijsimē sentiendū esse attestat̄
tota sac̄ sc̄pturā q̄ d̄z doctrīna s̄m̄
pietatē q̄ deū fateb̄ h̄rē plē. quā
sūme diligit. verbū sibi cōe-
q̄le qđ ab et̄no genuit̄. in q̄ aucta dispo-
suit. p̄ qđ aucta p̄durit ⁊ gubnat
p̄ qđ etiā carnē factū p̄ sūma be-
nignitate hoīem redemit̄ p̄ciōso
sanguine redēptūqz abauit. p̄ qđ
etiā in fine mūdi sūmā misericordi-
diā p̄tēdo ab oī miseria libeābit.
vt p̄ xp̄m oēs electi sint filij sūmi
p̄ris. in q̄ erit oīs pietatis cōsūma-
tio. ⁊ dei ad nos ⁊ econūso. **I**nq̄tū
autē dicitur de deo sentiendū altis-
sime. nō tm̄ attestat̄ ei sac̄ sc̄ptura
verū etiā oīs creaturā iux̄ qđ dicit̄
Aug. xv. de trinitate. c. iij. **N**eqz
d̄m̄oy librorū tātm̄ auctoritas
p̄dicat eē deū. h̄ oīs creatura que
nos cōcūstat. ad quā nos etiā p̄-
tinem⁹. vniūsa ipsarū rez natura
p̄clamat. h̄rē se p̄stātissimū cōdi-
torē q̄ nobis mentē rōnēqz dedit
q̄ viuētia nō viuētib⁹. sensu p̄dita
nō sentientib⁹. intelligētia nō in-
telligentib⁹. immōēlia mortalib⁹
potētia ipotentib⁹. iniustis iusta
speciosa deformib⁹. bona malis
incorruptibilia corruptibilibus.
imutabilia mutabilib⁹. inuisibilia

Prima pars.

visibilibus. incorporea corpora
libus. beata miseris preferenda iudicam?
ac per hoc quoniam rebus creatis
creatoris sine dubitatione proponimus
optet ut eum a summe viuere a cuncta
sentire atque intelligere. mori autem a cor
porali mutarique non posse nec corpore
esse sed ipsum omnipotentissimum iustissi
mum speciosissimum optimum beatissi
mumque fatemur. Ecce in hijs duodecim
includuntur altissime nobilitates esse
divini que tamen reducuntur ad tria. scilicet eter
nitatem. sapientiam et beatitudinem. et
hec tria ad unum. scilicet ad sapientiam in qua
includuntur mens generans. verbum
pater a amor necesses utrumque. in quibus
fides dicat beatissimam consistere trini
tatem. et quoniam summa sapientia ponit trini
tatem. ponit nichilominus omnes proprias
habitas nobilissimas conditiones
videlicet unitatem simplicitatem. et ce
teras sequentes necesse est omnes pro
dictas nobilitates divini esse simul
stare cum nobilissima trinitate

Capitulum. iij.

De istius fidei intelligentia sana

Ad istius autem fidei intel
ligentiam sanam docet doc
trina scilicet quod in divinis sunt
due emanationes. tres ypostases.
quatuor relationes. quinque notiones. Et
ex hijs tamen tres proprietates persona
les. Non autem ad predictorum intelli
gentiam hec est. quod cum primum a summu
principium hoc ipso quod primum sit sim
plicissimum. hoc ipso quod summu sit perfec
tissimum. ideo perfectissime se conicit.
quod perfectione a divisione omnimoda
suat hoc ipso quod simplicissimum. a id

saluavitatem nature sunt ibi modi
emanandi perfecte. Modi autem ema
nandi perfecte sunt duo tamen. scilicet per modum
nature et voluntatis. Primum est generatio
scilicet spiratio siue processio. a idem hijs
sunt ibi. Et quod duabus emanationibus
substantiis necesse est emanare
duas ypostases necesse est etiam po
nere ypostasim primo producentem
ab alio non emanare ne sit in infini
tum abire. et ideo sunt ibi tres ypostases
Et quod cuilibet emanationi re
spondet duplex habitudo relationis
id est sunt ibi quatuor relationes. scilicet pater
nitas. filiation. a processio. a spiratio
Et quod per has habitudines inno
tescunt nobis divine ypostases. a propter
hoc etiam ypostasis illa in qua est pri
ma ratio principiandi innotescunt nobis
quod non producat. quod hoc est nobilitas
tis in ipsa. Ideoque sunt quinque notio
nes. scilicet quatuor relationes predictae cum in
nascibilitate. Et quod quilibet personarum
una habet proprietatem per quam principas
liter innotescunt. Ideo tamen tres sunt pro
prietates personales que hijs nominibus
exprimuntur proprie a principate. scilicet pater
a filio a spiritus sanctus. Cum enim proprium sit
patris esse inascibile siue ingenuum
esse principium non de principio. esse primum
Innascibilitas notificat ipsum per
modum negationis. hoc est ex consequenti per
modum positionis. quod inascibilitas
in patre ponit fontalem plenitudinem.
principium non de principio per modum posi
tionis cum negatione. esse primum per mo
dum positionis a habitudinis com
plete a determinate. Similiter autem filio
sit ymago. verbum. et filio. ymago

noiat illā psonā vt similitudinem
exp̄ssā Verbū aut vt similitudine
exp̄ssuā. fili? vt similitudine yposi-
tatiā. Rursus imago vt similitudine
cōformē. verbū aut vt similitudine
intellectualē. fili? vt similitudine cō-
naturalē. Per hūc modū cū pro-
priū sit spūssā eē donū. eē nexum
seu caritatē ā boy. eē etiā sp̄m sc̄m.
donū noiat ipsū vt datū volūtariū
caritas siue nex? vt datū volūta-
riū p̄ncipiū ypostatiā hinc est
q̄ p̄ hec tria noia q̄ sūt p̄ a fili?
et spūssāis triū psonay pprieta-
tes psonales inuātur. Hec igit̄
attendātur ad fidei trinitatis in-
telligentiā sanā.

Capitulū. iij.

De fidei exp̄ssione catholica
Histius etiā fidei exp̄ssio-
nē catholicā tenendū est
fm sc̄y doctoy doct̄mē
ta: q̄ in d̄mis sūt. Duo modi p̄di-
candi. s. p̄ modū substātie a relas-
tionis. Tres modi supponēdi. sc̄z
essētie. p̄sone. notionis. Quatuor
modi significādi s̄bam. s. noie. es-
sentie. substātie. p̄sone. a ypostat̄
Quinqz modi dicēdi. s. q̄s. q̄. q̄.
qd. et qd. et tres modi differēdi
s. fm differentē modū existēdi
fm differentē modū se habēdi a s̄z
differentē modū intelligēdi. **C**
hō aut̄ p̄dictoy hec ē. qz cū p̄mū
p̄ncipiū sit p̄fectissimū. s̄l et sim-
plicissimū. oia q̄ p̄fectionis sūt de
ipso dicūtur p̄fecte. pprie. a vere
q̄ autē ip̄fectionis sūt aut nō dic-
unt̄. aut si dicūtur. fm assūptio-

nē hūane natuē dicūt̄. vel trāsūp-
tue. Cū igit̄ decē sint p̄dicamēta
s. substātia. quātitas. relatio. q̄lis-
tas. actio. passio. vbi. quādo. situs.
habē. q̄nqz vltima spectāt pprie
ad corporalia seu mutabilia. idō
nō attribuūt̄ deo nisi trāsūptiuo
mō a figuratiuo. Alie vō q̄nqz p̄ce-
dentia deo attribuūt̄. fm id q̄ cōm-
pletionē dicūt̄. ita tñ q̄ d̄mā sim-
plicitatē nō ip̄ediūt. Oia ergo hec
p̄dicamēta sūt idipsū qd̄ est id de
q̄ p̄dicatur. et ita p̄ cōpationē ad
subiectū in q̄ sūt oia dicūtur trāsū-
in substātia. relatione tñ excepta.
q̄ cū duplicē habeat cōpationē vt
ad subiectū in q̄. et vt ad terminū
ad quē primo mō trāsit ne faciat
cōpationē. sc̄do manet vt faciat
distinctionē. a hinc ē q̄ substātia
cōtinēt vnitatē. Relatio multiplicat
trinitatē. et idō manēt ibi hij tñ
duo modi p̄dicādi differētes de
q̄bus talis dat̄ regula. Qd̄ que
dicūtur fm substātia de oib? dicūt̄
a singillatī simul. a singulariē
Que vō fm relationē. aut nō de
oibus dicūtur. aut si de pluribus
pluraliē. vt relatiō distincti. similes
ēq̄les. pp̄ter relationē intrinsecā
Et qm̄ plures p̄nt eē relacōes in
vna p̄sone. sicut sūt pluēs p̄sone
in vna natura. Ideo distinctio ī no-
tione nō infert diuificationē p̄so-
ne. nec distinctio p̄sone plurifica-
tionē natuē. et pp̄terea nō q̄c qd̄
duenit essētie cōuenit notioni vel
p̄sone nec ecōuerso. a hic ē q̄ sūt
ibi tres modi supponēdi de q̄bus

tal' consuevit dari regula **S**upposita
 essentia non supponit notio nec p
 sona. et supposita notione non sup
 ponit persona nec essentia. et sup
 posita persona non supponit essentia
 nec notio. sic patet per exemplum. Et quoniam
 vera distinctio est in suppositis sibi
 manente essentia una. ideo necesse
 est ibi multiple significari substantiam
 scilicet ut comitabilem in comitabile. ut com
 municabilem per modum abstractionis.
 per nomen essentie. et per modum concre
 tionis per nomen substantie. ut in comi
 tabilem velut distinguibile per no
 men ypostasis. velut distinctam per
 nomen persone. vel aliter. velut distinctam
 qualitercumque et sic ypostas. vel nota
 biliter et perfecte sic persona exempla
 horum quatuor sunt in creatura. videlicet
 humanitas. homo. aliquis homo. petrus. primum
 essentia. secundum substantiam. tertium iposta
 sim. quartum personam dicit. Et quia in per
 sona que distinguitur non solum est conside
 rare eum que distinguitur. sed etiam illud que
 distinguitur. hoc est proprietates siue no
 tio. ideo necessarium est quod in divinis sunt
 quatuor modi dicendi patris et quoniam
 scilicet. Quis ratione persone. Qui ratione
 ypostas. quia dicit suppositum sub
 stantie indistincte. Que ratione notio
 nis. Quod ratione substantie. Quid siue
 que ratione essentie divine. Et quoniam omnes huius
 modi in unitate essentie radicantur. quia
 que quod est in deo est ipse deus unus et so
 lus. ideo non ponunt ibi divinitatem nec
 secundum essentiam nec secundum esse. et propterea sunt
 ibi tres modi differendi. scilicet secundum mo
 dum essendi siue emanandi. sic differt
 persona a persona. secundum modos se has

tendi. sic differt persona et essentia.
 quia una persona ad aliam refertur. et
 ideo distinguitur. essentia vero non refertur
 ad alteram. et ideo non distinguitur. secundum
 modum etiam intelligendi. sic differt
 una proprietates substantialis ab altera
 ut bonitas et sapientia. Prima divinitas est
 perfectissima et summa. que possit repe
 riri in divinis. Est enim in suppositis ita
 quod unum non dicitur de altero. sed a divinitas
 est minor que est in attributis. licet enim
 unum possit dici de altero ut persona
 de essentia aliquid tamen dicitur de uno quod non
 de altero. ut quod persona distinguitur
 et refertur. essentia vero non dicitur a divinitas
 minima est. quia est in connotatis. licet unum
 de altero dicatur ad invicem. et ideo pos
 sit dici de utrisque. non tamen ideo connotat
 utrobique. nec per ideo intelligi datur
 utrumque. Ex primo modo differendi oritur
 pluralitas personarum. Ex secundo modo
 pluralitas predicationum substantialium
 et relativarum. Ex tertio pluralitas pro
 prietatum essentialium et notionum siue
 ab eterno siue ex tempore siue proprie.
 siue transumptive siue comiter siue ap
 propriate. dictorum exempla manifesta
 sunt huius intellectus claret satis et quod
 sentiendum et qualiter loquendum est de summa
 trinitate personarum divinarum.

Capitulum v.

De unitate divine nature in multi
 formitate apparitionum.

Secundo autem de pluralitate
 apparitionum docet divina
 doctrina hoc esse tenendum
 Cum deus sit incommensurabilis.
 inuisibilis et incommutabilis. nichilo
 minus tamen habitat in sanctis viris spiritualiter
 b j

apparuit patriarchis et prophetis descendit de celis. misit etiam filium et spiritum sanctum ad salutem humani generis. et licet in deo sint diuisa. natura. uirtus. et operatio. trinitatis missio. tamen uel apparitio unius persone non est missio uel apparitio alteri. licet sit ibi summa equalitas. Solius tamen est patris mittere et non mitti. spiritus sanctus est tamen mitti respectu diuinae personarum. nisi forte dicatur mittere homines assumptum. filij autem est mittere et mitti sicut ex predictis apparet. Intelligentia autem et ratio predictorum hoc est quod licet primum principium sit inmensum et incommensurabile. sit incorporeum et inuisibile. sit eternum et incommutabile principium tamen est rex spiritualium et corporaleum. naturalium et gratuitarum ac per hoc etiam rex mutabilium. sensibilium et circumscripturarum per quos licet ipse immutabilis. insensibilis. incommensurabilis. seipsum reddit manifestum et notum. Reddit autem se manifestum et notum generaliter. per uniuersitatem suorum effectuum ab ipso emanantium. In quibus dicitur esse per essentiam. potentiam. et presentiam. quod se extendit ad omnia creata. Reddit etiam se specialiter notum per aliquos effectus qui in ipsum specialiter ducunt ratione quod dicitur inhabitare. apparere. descendere. mittere. uel mitti. Habitare namque dicitur effectum spiritalem cum acceptatione. sicut effectus gratie gratum facientis qui est dei formis. et in deum reducat. et deum faciat nos habere. et haberi a nobis. ac per hoc inhabitare in nobis. et quod gratie effectus communis est omnibus personis. ideo

una persona non habitat sine alia primo simul tota trinitas. Apparebit uero dicitur effectum sensibilem cum expressa significatione. sicut spiritus sanctus apparuit in columba. Et quoniam sicut persone diuine distincte sunt. sic distincte significari possunt. et signis et nominibus. ideo quilibet persona potest per se apparere. et apparitio potest cuilibet competere siue omnibus simul. siue cuilibet per se. Non quod spiritus sanctus dicitur in linguis igneis et columba apparuisse hoc non est propter nouum uinculum uel effectum spiritalem. sed propter unionem que est inter signum et signatum sibi specialiter. et mota origine deputatum. Descendere autem dicitur ueritatem effectuum predictorum cum inchoatione. de quibus enim beatissimis angelis semper est presens in celis. quod in eis spiritus habitat et apparet. Peccatoribus autem in terris. est motus ut absens. et quantum ad gratiam et quantum ad noticiam. ideo cum incipit apparere uel inhabitare de presente in celis. et quasi absente nobis sit presens in terris. et ideo licet in se non mutetur tamen dicitur descendere nobis. Mitti uero dicitur effectus predictos cum eterna productione. tunc enim pater mittit filium cum faciundo eum nobis presente per noticiam uel gratiam inuit. quod ab ipso procedit et quia pater a nullo procedit. ideo nunquam dicitur mitti. quod uero filius producat et producat. ideo mittitur et mittitur. quod uero spiritus sanctus eternally producat. sed non producat nisi ex tempore ideo ipse est proprie mitti. mitti uero non competit sibi nisi respectu creaturæ ex qua apparet quod he sunt improprie et

exponēde. spūscāis mittit se. spūs
scāis mittit filiū. filiū mittit seipm.
nisi itelligat in q̄tū ē de v̄gine nas
tus. Patet etiā q̄re mittē a mitti
nō opetit oib? qz licz dicat effec
tū in creaturā dicit tñ relationē in
trīnsecā. ita qz mittē dic auctorita
tem. mitti sub auctoritatē rōne p
ductōis eterne interi? impoztate

Capitulū. vi.

De vnitāte nature in multipli
citate appropriatorū

Tertio v̄o de p̄fialitate ap
propriatorū h̄ docet sacē
sc̄ptura eē tenēdū. qz licz
oīa eēntialia oib? p̄sonis eqliē et
indifferēter cōueniāt. tñ patri d̄z
appropriatū vnitās. filio v̄ritas. spi
rituiscō bonitas. Et iux̄ h̄ac sumit̄
sc̄da appropriatio hilarij. s. et̄nitas
in prē. spēs in imagine. et vsus in
munē. Iux̄ h̄ac sumit̄ t̄cia. s. in prē
rō p̄ncipiādi. i. filio rō exēplādi. i.
spūscō rō finiēdi. a iux̄ h̄ac sumit̄
q̄rta. s. oīpotētia p̄ri. oīscā filio.
volūtā⁹ seu beniuolen^a spirituiscō
Hec autē dicūt appropriatū nō qz
fiāt p̄pria cū sp̄ sint cōia. h̄ qz duz
cūt ad itelligētā et noticiā p̄riorū
s. triū p̄sonaz. Intelligētia at̄ a
rō p̄dictorū h̄ est. qz em̄ p̄^m p̄n^m ē
nobilissimū et p̄fectissimū. ido cō
ditiones entis nobilissime et gnā
lissime i eo repiūtur i sūmo. h̄ autē
sūt vnū v̄z bonū q̄ nō d̄hūt ens
p̄m sup̄posita h̄ p̄m rōnē. Nā vnū
noiat ens vt cōnūabile et h̄ h̄z p
idiuisionē sui in se. v̄z p̄m qz cog
nosabile. et h̄ h̄z p̄ idiuisionē sui

ap̄pria sp̄e Bonū p̄m qz cōicabile
et h̄ h̄z p̄ idiuisionē sui a p̄pria
opatione. Et qz hec triplex idiuiz
sio se h̄z p̄m ordīnē q̄tū ad rōnē
intelligendi. ita qz v̄z p̄supponit
vnū. et bonū p̄supponit v̄z vnū
Hinc ē qz hec attribūt̄ p̄mo p̄n^o
in sūmo. qz p̄fecta et gnālia attri
buūt̄ trib? p̄sonis. qz ordinata. et
ido sūme vnū patri q̄ est origo p
sonaz. sūme v̄z filio q̄ est a prē
vt verbū. sūme bonū spirituiscō q̄
est ab v̄tro qz vt amor et donū. et
qz sūme vnū ē sūmū p̄mū. qz caēt
oī inceptiōne. et q̄a sūme v̄z ē sū
me eqliē et pulch̄z. et q̄a sūme bo
nū sūme v̄tile et p̄ficiū. Hinc orit̄
sc̄da appropriatio hilarij q̄ ē. Eter
nitas in prē. q̄a nō h̄z imitiū h̄ est
oīo p̄mū. Spēs i imagine. i. in p̄bo
q̄a sūme pulch̄z. vsus in munē. i.
in spūscō. q̄a sūme p̄ficiū et cōica
tiuū qd̄ p̄ alia v̄ba insinuat. Aug?
In prē vnitās. in filio eqlietas. in
spūscō vnitatis eqlietatisqz cōcor
dia. Rursus q̄a sūme vnū et p̄mū
tenet rōnē p̄ncipiādi et originādi
q̄a sūme pulch̄z et speciosū tenet
rōnē exp̄mēdi et exēplādi qz sūme
p̄ficiū et bonū tenet rōnē finiēdi
q̄a bonū et finis idē. Hinc orit̄ t̄cia
rō appropriandi. efficacā p̄ri. exē
plaritatē filio. finalitatē spūiscō.
Rursus. quia a sūme p̄mo p̄n^o
fuit oē posse. a p̄^o et sūmo exem
plari oē sc̄ire. ad sūmū finē tēdit
oē velle. ido necē ē p̄^m p̄n^m ē oīpo
tētissimū. oī sapiētissimū. et oībeni
uolētissimū. Vnitās at̄ p̄^a et sūma
b z

rediens sup̄ seipsā reductionē cō
pleta a p̄fecta est oīpotētissimā. sic
et veritas oīlapiētissimā et bonitas
oībeniuolētissimā. et h̄ approp̄ant̄
qz ordinē insinuāt. Volūtas ei dat
p̄intelligē cognicōnē. a volūtas a
cognitio p̄supponūt potētīā a vir
tutē. qz posse sciē ē aliqd̄ posse. Ex
hij̄ appaēt q̄ ē approp̄ata q̄b̄
et q̄ de cā. Hec em̄vltia. s. potētia
et sapia et volūtas sunt illa potētissi
me. In quib̄ sc̄pturis laudat̄ tri
nitas sūma. et ideo de hij̄ aliqd̄
dicendū est breuē a sūmatim.

Capitulū. vij.

De omnipotentia dei

Hicur de oīpotētia dei h̄
h̄ doctrinā sacra tenēda
sūt qz de? ē oīpotēs ita tñ
qz ei nō atēbuun̄ act? culpabiles
vtpote mētira maleuelle. Nec ac
tus penales. vt metuē a dolē. Nec ac
act? corpales siue materiales. vt
dormiē a abulaē. nisi forte tñsup
tiue. Nec act? incōuenientes. vt
posse facē maiore se vel aliū deū si
bi eglē vel ifinitū actu et ailia. qz
vt d̄t Anselm? qd̄libz puū icōue
niēs ap̄ deū ē ipossibile. licz tñ h̄
nō possit. ē tñ oīpotēs vere a pprie
et p̄fecta. Intelligētia aut̄ a rō p̄
dictoz h̄ est. qz p̄mū p̄ncipiū est
potens potētia que est potentia
simplr. et iō distributio addita ei
distribuit p̄ hij̄ q̄ posse: ē posse
simplr. Hec at̄ sūt q̄ egrediūt̄ a po
tētia apleta a ordiata. Potētia at̄
apleta dico q̄ nō p̄t deficē nec p̄t
succūbē. nec p̄t idigē. Potētia at̄

incōpleta i peccādo defic̄t. i patiz
endo succūbit. i corp'alib? actioni
bus idigētā icludit. Diuina at̄ po
tētia qz sūma a p̄fectissimā. idō n̄ ē
de nihilo. nec ē sub aliq̄. nec eget
aliq̄ alio. ac p̄ h̄ n̄ culpabilia. n̄
penalia nec materialia p̄t. a h̄. qz
oīpotēs potētia apleta ē. Potē
tia at̄ ordinatā atingit triplē dici
vel h̄m actū vel h̄m aptitudinē. vel
h̄m possibilitatē. q̄ qd̄ possibilis
tas ē ex pte soli? v̄tutis increate.
qd̄ possibile ē. Potētie p̄o dicte
nō est tñ possibile. h̄ etiā actuale
Qd̄ sc̄do mō et nō p̄o ē possibile
simplr. h̄ n̄ actuale. Qd̄ tao mō
a n̄ p̄movl sc̄do ē possibile deo h̄
impossibile creaturē. Qd̄ nullo p̄
dictoz modoz ē possibile. sicut id
qd̄ directē repuḡt ordini h̄m ra
tionē a cās p̄mordialissimā a eter
nas: simplr ē ipossibile. sic qz de?
faciat aliqd̄ actu ifinitū qd̄ h̄l fa
ciat aliqd̄ eē a nullo mō eē qz fa
ciat id qd̄ fuit etiā n̄ fuisse a aet̄a
talia q̄ posse eē ē a ordinē. a aple
mētū d̄ine potētie. Ex hij̄ p̄z q̄z
est d̄ina potētia. p̄z etiā q̄ debent
dici simplr possibilis et q̄ simplr
impossibilis. a qz aliq̄z ipossibili
tas simul stet a vera oīpotentia

Capitulū. viij.

De sapientia dei.

Sapientia v̄o dei h̄ tenēda
sunt. s. q̄ ipsa d̄ina sapia
lipidissimū agnoscat oīa
bō a mala p̄terita p̄ntia. a futura
actualia a possibilis. ac p̄ h̄ incō
p̄hensibilia nob̄. et ifinita. ita tñ

q̄ ipsa in se nullo mō diuificatur
 licet diuersa noīa sortiat̄. Inq̄tū
 aut̄ ē cognoscitiua in se oīm possi
 biliū dz scīa siue cognitio. Inq̄tū
 est cognoscitiua oīm q̄ in vniūso
 fiūt dz visio. Inq̄tū ē cognoscitiua
 oīm q̄ bene fiūt dz approba^o. Inq̄
 tū ē cognoscitiua eoy q̄ futura
 sūt dz prescīa siue p̄uisio. Inq̄tū
 cognitiua eoy que ab ipso deo fi
 enda sūt dz p̄destinatio. Inq̄tū v̄o
 est cognoscitiua eoy q̄ dānāda sūt
 dz reprobatio. et qz ip̄a nō tm̄ ē
 cognoscitiua. s̄ etiā rō cognoscēdi
 oīa. Inq̄tū est rō cognoscēdi oīa
 cognita dz lux. Inq̄tū rō cognos
 cēdi visā et approbata speculū. In
 q̄tū p̄uisa et disposita dz exēplar.
 Inq̄tū ē rō cognoscēdi p̄destina
 ta et approbata dz liber vite. Est
 igit̄ liber vite. resp̄aū reyp̄t redeū
 tiū. Exēplar vt exeūtiū. Speculū
 vt euntiū. Lux v̄o resp̄aū oīm. Ad
 exēplar at̄ expectat̄ idea. v̄bū ars
 et rō. Idea s̄m actū p̄uidēdi. Verbū
 s̄m actū p̄ponēdi. Ars s̄m actū p̄
 sequēdi. Rō s̄m actū p̄ficiēdi. qz
 sup̄addit̄ int̄tionē finis. qz v̄o h̄
 oīa vnū sūt i deo. idō frēq̄nt̄ acā
 pitur vnū p̄ alio. Et h̄ dīna sapiā
 rōne diuificatis. sc̄itoꝝ et cōnōtoꝝ
 diuīsa sortiat̄ vocabula. nō tm̄ diuī
 ficat̄ s̄m rōne intrinsecā. cognoscit
 em̄ contingētia infallibilē. mutabilia
 imutabilē. futuā p̄ntialē. tp̄alia
 eternalē. depēdētia idēpēdēntē. cre
 ta icreate. alia a se. in se. et p̄ se. et
 cū infallibilē contingētia cognoscat
 fil̄ stat lib̄tas et verit̄bilis volun

tatis cū p̄destinacōe et p̄scīa. Intel
 ligētia at̄ et rō p̄dōꝝ h̄ ē. qm̄ p̄^m
 p̄n^m h̄ipō qz p̄^m a sūmū. cognoscit
 h̄z simplicissimā et p̄fāssimā. Qz
 p̄fectissimā. idō cognoscit oīa simul
 distinctissimē sub oīb^z cōditionib^z
 q̄s res h̄nt v̄l h̄rē possūt. et p̄p̄tea
 futura sc̄t eē futuā et p̄ntia p̄ntia.
 et bō sc̄t approbāda. mala repro
 banda. Hic ē qz diuīsa sortit̄ voca
 bula s̄m qz ē sup̄dictū. s̄ qz simul
 stat p̄fectio sapie. cū sūma simpli
 citate. Hic ē qz oīa alia a se cognos
 cit in se. et p̄ se. ex q̄ seq̄tur sc̄dm qz
 creata cognoscit i create. Ex q̄ seq̄
 tur sc̄dm qd̄ depēdētia cognoscit in
 depēdēntē. Ex q̄ orit̄ q̄rtū qz tp̄alia
 cognoscit eternalē. Ex q̄ q̄ntū qz fut
 tura cognoscit p̄ntialē. Ex q̄ sextū
 qz mutabilia cognoscit imutabilē.
 Ex q̄ septimū qz contingētia infalli
 bilis. et ita contingētia manētia con
 tingētia. sūt dīne sapie p̄rsus in
 fallibilia. tā i contingētib^z q̄ subia
 cēt nāe q̄ lib̄tati volūtatis hūane.
 Vn̄ q̄vult h̄ reyp̄t intelligē quō siml̄
 stat lib̄tas volūtatis create cū in
 fallibilitate p̄destinacōis etne. re
 uoluēdo ab h̄ vltio p̄cedat p̄ illos
 septē ḡd^z vsqz ad p̄^m p̄n^m. qd̄ p̄^m
 p̄n^m p̄fectissimē cognoscit oīa p̄ se.
 ipsū. qd̄ ē reyp̄t certissimū ex q̄ cete
 ra p̄dicta rōcinādo infallibilē cōdu
 dūtur. Sicut aut̄ dīne cognōnis
 certitudo fil̄ stat cū contingētia reyp̄
 cognitay. qz fil̄ ē simplex. et p̄fec
 tissima dīna sapiā. sic veritas siml̄
 stat cū inf̄formitate rōnū. ideay
 ex eadē causa. qz em̄ p̄fectissimā ē. idō

distinctissime et perfectissime cog
noscat oia et singula distinctissime et
perfectissime repñtat et iō singulari
dicat habere rōnes et ideas tanq̄
rerum similitudines perfectissime
expressiuas. Quia uero simplicissima ē
ido oēs similitudines ille sūt vnū in
ipsa. Vñ sic de? ex vna uirtute oia p
ducat ex tpe fm oimodā rez inte
gritate. sic vna uirtute oia expmit
sempiternae. Sicut vna ē i deo al
tissimo opatio actiua fm rē. dicitur
tū plures rez pductiones rōe
pluralitatis pductor. sic vna est
veritas vni? intelligētie act? in deo.
Dicitur tū plures similitudines idee. et
rōnes rōne pluralitatis ideatorum
exntiū vel futuroy vel possibiliū.
He aut rōnes vel idee. hz sint vna
veritas. et lux in eētia. nō tū dicitur
vna rō vel idea. Rō em vel idea
dz vt ad altery fm rōne intelligēdi
noiat em similitudinē cogmiti q̄ rea
liter tenet se expte dei. hz fm rōne
intelligēdi dicē videatur aliqd ex
pte ideati. Si at hui? simile i crea
tura reqrat. ddm qz hz ē iphi? exē
plais ppiū. qz sic dictū ē fil ē sim
plex et infinitū et perfectissimū. q̄ p in
tellecto cetaā dseqnter inotesat.
Qz em exēplar illd ē perfectissimū
et simplicissimū. ideo act? purus.
Quia uero infinitū et imēsū. ideo ex
oē gen? Et hinc est qz existēs vnū
p̄t eē similitudo expressiua multoy

Capitulū. ix.

De uoluntate dei.

De uoluntate dei hz tenenda
sūt. q̄a ipa sic ē rēat nul

lo mō possit obliq̄ri. Sic ē efficax
vt nullo possit ipediti. Sic ē vna.
vt tū multiformit hēat significati.
Significat. n. dīna uolūtas q̄ est uo
luntas beneplaciti per uoluntatē
signi fm qnqz dīas signoy. que
sūt p̄ceptū. phibitio. cōsilū. imple
tio. pmissio. fm q̄ disponūt a uo
luntate bñplaciti q̄cūqz in uolūto
fiūt. Est em uolūtas dei p̄ma et sū
ma cā oim spēy corporalū et no
tionū. Nichil em fit uisibile aut
intelligibile in ista totū creature
āplissima q̄dā imēsāqz republica
q̄d n̄ de illa impiali aula sūmī im
patoris. aut iubeat. aut pmittat
fm ineffabile iusticiā p̄moy atqz
penay et retributionū et grāy. Et qz
ista uolūtas rōne recta dz puidē
tia. hinc est qz oia q̄ in uolūto fiūt.
agūtur et regūt dīna puidētia q̄
p oia ē irrephensibil. q̄ nichil p̄
cipit. phibet et consulit. nisi iuste
nichil agit nisi bene. nichil permit
tit iniuste. Intelligentia aut et
rō p̄dictoy hz est p̄m p̄m ai sit sū
me uobile. et uolūtatē hz. et nobili
mō hz. Cū igit uolūtas de se dicat
illd fm qz in agētib? a pposito at
tendi? regula rectificacōis et effica
cia opacōis necesse ē qz i deo uolū
tas sit rectissima et efficacissima. Ideo
aut rectissima. qz idē sūt i deo uolū
tas et ueritas. Ideo efficacissima. q̄a
idē p̄sus est uolūtas et uirtus siue
ptās. Et quia nō p̄t dīna uolūtas
carē ueritate. iō nō tū dz rē. vey
etiā regula rectitudinis. qz vō nul
lo mō p̄t carē uirtute. iō nō tū est

efficax vix etiā fons et origo totius
 efficacie ita vt nihil sine illa possit
 effici. Nihil igitur illa possit fieri. Nihil
 enim est fit a quo possit impediri. Et quia
 rectissima est. nullus potest esse rectus nisi
 conformetur ei. Nullus autem potest ei conformari
 nisi voluntas illa inobtescat ei.
 Oportuit ergo voluntatem divinam vt
 regulam rectificationis notificari nobis.
 Rectitudo autem quodammodo est necessitas
 et hoc est in faciēdo bonum necessarium
 et declinādo malū. Quidam est
 perfectio. et hoc est in superogando vltimum
 debitum. et hinc inobtescat nobis per tri-
 plex signū. scilicet per preceptionem. prohibi-
 tionem. et consiliū. quod quidem significat diuinum
 placitū acceptatē tanquam iustū. quod fit
 hinc diuinum preceptū. quod declinat hinc
 diuinam prohibitionem et adimplet hinc di-
 uinum consiliū. Signa vero hinc infallibi-
 lia signa sunt diuine voluntatis. vt est
 regula rectitudinis. Rursus quia effi-
 cacissima est. nullo modo potest aliquid ali-
 quod efficere. nisi ipsa omnino cooperante
 et efficiēte. Nullus deficit vltima peccatē
 potest nisi iuste ipsa deserente et hinc hinc
 duo sunt signa eius. scilicet impletio quod est
 signū voluntatis vt efficiētis. Per-
 missio quod est signū voluntatis iuste
 deserētis. Iuste autem deserit quia iustū
 est vt sic ammistret res quas addidit
 vt non infringat leges quas indidit.
 et sic cooperetur rebus quas creat. vt eas
 agere motus propositos finat. et ideo si libere
 arbitriū aduertitque vertibile de lege
 nature in malū dimittat eadem. hoc
 non permittit nisi iuste. Rursus et si
 per gratiam perueniat et sustentet. nulli
 iniuriā facit. ideo non agit iniuste nec

omnino iuste hinc exigentia merito. quia
 merita ad hoc non sufficiunt hinc gratias et
 misericorditer quodammodo iuste quantum est
 ex cōdecentia bonitatis sue. Cū ergo
 dānata reprobatur operatur hinc iusticiā.
 Quāvis perdestinat hinc misericordiam quā
 non excludit iusticiā. Quia ergo omnes
 hinc quod de massa perditionis erant des-
 tinabant dānari. ideo plures reprobā-
 tur quam eligantur. vt ostendat quod sal-
 uatio est hinc gratiam spiritus sancti spiritale sed
 dānatio hinc iusticiā cōtem. Nullus
 ergo potest conueniri de diuina voluntate
 quia omnia agit rectissime. imo in omnibus
 debemus gratias agere et honorificari re-
 gimen diuine prouidentie. Si quis autem
 querat quare magis vni peccatori minus
 gratia quam alteri largiatur. hoc optet file-
 titium imponere humane loquacitati. et ex-
 clamae cum apostolo. O altitudo diuini-
 tarum sapientie et scientie dei etc. Quis enim
 cognouit sensum domini aut quis eius consi-
 lium? fuit. aut quis prior dedit illi et
 retribuet ei. quoniam ex ipso et per ipsum etc.

Incipit pars secunda

Capitulum. primum.

De productione mundi totalis.
His summati preintel-
 lectis de unitate dei.
 dicenda sunt aliquid de
 creatura mundi. Cuius
 quā hinc tenenda sunt in
 summa. videlicet quod vniuersitas machie
 mundialis producta est in esse ex tempore. et
 de nihilo abvno propter primum solo a sum-
 mo. Cuius potentia hinc fit imensa dispo-
 suit tamen omnia in certo numero. potestatem me-
 sura. hinc generaliter intelligenda sunt cir-
 rerum productionem ex quibus veritas
 b g